

TIMOTEU NĀ^{PIN} HAP PAURU MIENOI SA'AWY'IWUAT

¹ Timoteu koitywy atipo'oro uimiwan ewawi. Uito ti Pauru mekewat Aipotypot Iesui ehay moherep hat. Uito ti Ahehakyera'at hat Tupana potpo'oro pāi. Aimiekatup Iesui potpo'oro uito pāi.

² Timoteu uha'yru sese ewy kahato ereĩne'en katupono sa'awy'i ereĩne'en Iesui mohey hano uimienoi kaipyi pote are. Mi'i tupono ahētup kahato Tupana pe eupi — Ui'ywot eraha'at Timoteu kape ihaky'e'i hap wywo are. Etum o tope yt kat sa'up i egyi'at hap. Iwanētup hap wētup yn etum iwepit hamuat are Tupana pe eupi.

³ Pyno mesup ahētup i ra'yn eupi Timoteu tawa Ewesu piat ereĩne'en hamuat. Aikotā sa'awy'i ahētup ewawi karāpe areto yi Masētunia kapiat turan — Ereĩne'en no tawa Ewesu tote mekewat itotiaria sehay yt pywo rakat i enoi haria ewāi hamo.

⁴ Atikuap koitywy tukupte'en itote Iesui mohey haria sehay pot'i enoi haria kat ywania kat ywania kat set kat set ko'i enoi haria. Mi'iria pe waku wāi'ere — Wētup sehay upi ne'i pote ti aru yt karāpe i Tupana miky'esat nug hamo eweikupte'en katupono Iesui mohey kahato hap yn Tupana miky'esat ewy.

⁵ Yt naku i ti watu'uka sehay pot'i ete ere'e o itotiaria pe katupono Tupana tiky'esat aiwo'owese ahehay wuat hap ere'e o i'atuepe. Wētup wanētup

hap wywo yn waku wato'oky'e ere'e o. Yt i'atuekat ky'ewi i ti watopotky'e ere'e o. Waku wato'oky'e wētup sok yn aito Iesui mohey haria aito pote.

⁶ Yt kan hamo i sehay wo watu'uka. Ma'ato mio tā watu'uka hap watunug mote aiwo'owese hap moma hamuat hap topyhu'at. Mi'i pote waku ehenoi itotiaría pe — Yt eiwu'uka tei'o sehay wo ere. Mi'i tā ewetunug mote yt kat i aiwo'owese hap toīne'en meiūpe. Waku po'og watunug aiwo'owese hap mi'i hawyi aiwanētup hap ikahu kahato rakat topyhu'at waku ere. I'ewyte Iesui mohey haria sese watopyhu'at waku ere'e o itotiaría pe Timoteu.

⁷ Irania'in iky'esat kahato miit'in mu'e hamo Tupana mienoi Musei piat hap ma'ato yt ta'atukuap i kat e kat e hap pytkai i. — Waku uruto yn ei'atumu'e hanuaria wo i'atu'e ta'atuehay pirik wo yt ta'atukuap i ta'atu'e hap ko'i pytkai.

⁸ Tupana piat aināpin sa'awy'iwuat hap waku kahato wati'atumu'e. Hāpyk kahato wati'atumu'e pote ti aipowyro kahato wakuap nug hamo.

⁹ Wakuap nug haria tiky'esat kahato Tupana piat tonāpin hap. Ma'ato irania'in sa'ag ky'esat hap nug haria yt iky'esat hin i Tupana ehay wuat kat pote yt nakuaria i pote he kahato i'atuepe i'atuminug sa'ag ko'i. Ma'ato ti mi'iria pe Tupana tum i'atuewāi e hamuat. Ma'ato waku hap nug haria yt kat i ra'yn Tupana miium wāi'e hap kat pote toiky'esat wakuap nug hap yn pote. Yt wo'oewāi kuap i haria nāpin hamo Tupana tum wāito'e hap. Morekuaria wo'onāpin hap pun haria nāpin hamo tutum wāito'e hap. Mekewat yt kat i Tupana e haria nāpin hamo tutum wāito'e hap. Yt naku i nug

haria pianuat tutum wãito'e hap i'ewyte yt karãpe i Tupana kapiat wanẽtup teran haria tutum wãito'e hap. To'ywot toty auka haria wo'opot'auka hat nãpin hamuat tutum wãito'e hap.

¹⁰ Wuat'i haryporia wywuat wuat'i ihainia wywuat ieĩne'en haria nãpin hamuat tutum wãito'e hap. I'ewyte wo'opiat wo'opytyk piat ewãi hamuat ihainia to'ope i'ewyte haryporia to'ope mi'i e haria ewãi hanuat. I'ewyte miit'in ero'ok haria pianuat heso rakaria nãpin hanuat tutum. Wo'okuasa i kuasa i haria nãpin hanuat tutum wãito'e hap. Toĩ po'og meimẽwat kai sa'ag nug hap ko'i. Yt ahenoi kuap yne i. Mi'i tupono mi'i hap nug haria wãie hamo Tupana tum na'yn i'atunãpin hap hãpyk kahato rakat.

¹¹ Tupana ewaku hap ewywuat yt kat i mi'i rẽ watipuẽti. Yt uwe i ikahu hap ewy topyhu'at i'ewyte yt kat i ikahu iwat ihay ewywuat. Mi'i e hap yn ahytpok wuat'i puo. I'e uhepiat hap yn ahenoi miit'in me pãi.

¹² Pyno uiwepit kahato arehum kahato Aika-iwat Iesui ete Wuat'i Porekuat ete katupono Mi'i hum tesaika hap uhepe tehay moherep hamuat. Arehum kahato tuwete katupono ui'airo te'eropat hat miit'in mu'e hamuat.

¹³ Sa'awy'i te yt atimohey i te turan ateremõ-pusu kahato Iesui. Ati'atusaty'i saty'i kahato hemiit'in. Mi'i turan ne uhehay sa'ag Iesui ete. Yt imohey i hap kaipyi areĩne'en sa'ag Iesui ete. Yt uiwe'eg hin i haype ma'ato mi'i pytkai uiky'e hap wywo iha'at uhowawi. Yt atikuap i kahato atunug sa'ag mekewat e'at piat.

¹⁴ Sakpo'e hegyi'at kahato rat uhepe pãi Uika-

'iwat uheĩne'en ne wanĩkap nuat turan. Mi'i hawyi tutum tomohey hamuat hap uhepe. Koitywy iwywo wētup piit hap ewy yn na'yn urutukup-te'en.

¹⁵ Timoteu ahenoi teran epe sehay pywuat sese rakat sakpo aimimohey wuat. Mio tā are Aika'iwat Iesui tuwemoherep mesuwe yi tote yt nakuaria i atuehakyera'at hamo tuwemoherep. Mi'i atikuap kahato katupono uito po'og yt nakuat i wuat'i kawiat pāi are.

¹⁶ Ma'ato mi'i pytkai Tupana uiky'e kahato yt kat i uhewaku hap upi. Tuwekaipywiat tegyi'at hap moherep hamo uhehakyera'at. Koitywy ti irania'in ui'ewywuaria sa'ag nug haria tikuap ta'yn Tupana ti'atuehakyera'at kuap torania yt naku i nug haria hap. Mi'i tupono ti aru wuat'i miit'in sa'ag nug haria — Pyno uito uhehakyera'at kuap wy i'atu'e. Uhehakyera'at Tupana piat hap atikuap ta'yn i'atu'e irane.

¹⁷ Uru'ywot Tupana uruimōtypot at ka'ap En i'atu'e. Urupotypot koro wuat'i e'at piat En i'atu'e Tupana piat uhehakyera'at hap upi. Yt karāpiat i weityk hat En i'atu'e. Miit'in yt te'era'akasa kuap i ewawi rakat En. Wētup Tupana yn ereĩne'en. Mi'i rē yt kat i hin i Tupana toĩne'en i'atu'e hap upi. Mi'i urumimōtypot kahato En. Wuat'i kawiat po'og ikahu rakat En. I'ewyte wuat'i e'at piat ieĩne'en hat En pāi i'atu'e ta'atukuap Tupana piat uhehakyera'at hap hawyi.

¹⁸ Uha'yru sese ewy kahato ereĩne'en Timoteu. Mi'i tupono woronāpin neran. Sa'awy'i Tupana e'airo kahato Iesui mohey haria wē pyi. Itote to'e epe — En ni uimipo'oro uhehay moherep hanuat

e Tupana Pã'ãu epe itote. Mi'i hap o yt etiwaure tei'o. Waku etopytyk mi'i e hap aikotã surara po pe mory'a wato hap ewywuwat wanĩkap wywo wu'uka hamuat. Mi'i e hap wywo o waku etu'uka ahiag e hap auka hamo woronãpin uha'yru.

¹⁹ Uha'yru atimoheg kahato o epiat Iesui mohey hap aikotã enãpin hap kape erewanẽtup kahato. Mi'i hawyi etunug ewanẽtup hap kaipyi wakuap erenãpin hap ok tã katupono tukupte'en epy'asetpe yt naku i nug haria. Sa'awy'i mi'iria Iesui mohey haria tukupte'en ma'ato ta'atupun na'yn Iesui mohey hap ta'atukawiat. Mi'iria ti tukupte'en ho'owasat rakaria ewywuaria aikotã ahe'yara apy'at hap yt watipuẽti i ra'yn hap ewywuaria mi'iria tukupte'en yt kat i po'og Iesui mohey hap mio i'atukai.

²⁰ Typy ok ti mi'i haria set mehĩ Imeneu hawyi Arisãtere. Sa'awy'i Iesui mohey haria tukupte'en mi'iria ma'ato koitywy Tupana moweuka'i hanuaria wo ra'yn tukupte'en – Pyno koitywy eipe ahiag eiporekuat no ra'yn Satanai wanuwaria eipe are i'atuepe. Ei'apiheg hap yn na'yn topyhu'at ehete. Mi'i tupono ehara'aipok Iesui kapiat hap are i'atuepe uito Pauru.

2

¹ Timoteu enãpin sese hap ahenoi teran kahato epe. Pyno waku wahẽtup kahato Tupana pe wuat'i miit'in powyru hamuat hap – Tupana etum o ihaky'e'ĩ rakaria pe i'atumi'u i'atuesokpe i'atu'yat waku wato'e mot'i haty wo hum hap kape. Tutum hawyi – Waku kahato En Papai etum na'yn uimiẽtup ewy waku wato'e Tupana pe Timoteu.

² I'ewyite waku wahētup Tupana pe — Eti'atupowyro o uruporekuaria uru'akag ko'i mesuwarotiaría. Urupowyro kahato urutukupte'en hap ete hamo meiūpe waku wahētup. Eti'atupowyro uruieīne'en hap wētup ehay yn hamuat. Yt karāpe i sa'ag uruete hamuat yt wētup ok i urupyhyp pyhyp wakuat nug hap ete emiky'esat nug wuat'i puat hamo. Eti'atupowyro morekuaria tu'isaria waku kahato wahētup Tupana pe.

³ Mio tā wahētup pote watimowepit kahato Tupana ahehakyera'at hat.

⁴ Katupono toiky'esat kahato miit'in torania tomiehakyera'at nuaria tehay pywuat sese hap kuap hanuaria toiky'esat.

⁵ Wētup yn Tupana ma'ato yt uwe i miit ihay kuap iwywo katupono sa'ag nug haria yn pote ma'ato wētup miit ihay kuap iwywo. Aika'iwat Iesui ihay kuap iwywo katupono miit sese yt sa'ag nug hat i pote. Mi'i iku'uro wo'owese nug Tupana wywo hap. Koitywy imohey hap upi ahehay kuap Tupana wywo.

⁶ Put'ok'e ra'yn ahehakyera'at hap e'at hawyi Aika'iwat iku'uro ra'yn aikawiano hamo tuweium na'yn ahepe. Mi'i kape wata'akasa ra'yn hawyi watikuap kahato wuat'i ywania Tupana ti'atuky'esat kahato tomiehakyera'at no hap watikuap ta'yn.

⁷ Yt uheso i ti pywo sese ti. Sa'awy'i ti uimu'e Tupana mesuwat sehay wo Tosa'yru etiat — Etimeherep to mesuwat uehay wuat'i yt luteuria i irania'in ywania pe e. Uwe mesuwat uehay pywuat mohey haria ti aru uimiehakyera'at no tukupte'en e uhepe sa'awy'i Tupana.

8 Timoteu atiky'esat kahato miit'in torania i'atuehay Tupana kapiat hap atiky'esat uito. Atiky'esat mi'iria Tupana wanuaria wo yn hap. Atiky'esat mi'iria tukupte'en yt wo'oweuka'i hap mywo i ma'ato wo'owese hap yn atiky'esat yt kat i sa'ag hap i'atuwywo. I'atuehay to'o'ewy'ewy wētup ehay yn hap atiky'esat.

9 Haryporia'in atiky'esat kahato eweikupte'en Iesui mohey haria kahato. Waku we'eg sese rakaria wo eweikupte'en. Waku eiwepainug hap ehesokpe hāpyk kahato rakano Iesui mōtypot hap eiwanētup hawe. Waku ei'asap i'ewyete ehewahi ehesokpe imōtypot hap wywo yn ehete. Eiwe'eg wo o mekewat — Uito po'og hekat rakat ei'e hap eiwepainug hap pupi. Ma'ato waku ikahu rakano o eweikupte'en imōtypot ehepiat hap ok tā.

10 Waku po'og ma'ato eiwepainug eiwanētup hawe eiwese sese hap wywo i'ewyete waku eweiwepainug waku nug hap wywo — Uito Iesui mohey hat sese ei'e hap enoi hamuat.

11 Karāpe ewa'atunug aiwo'omu'e hamo turan waku eweimu'e kahato yt kat i mekewat sehay sehay hap wywo. Waku eiwewaure ka'a kahato wo'omu'e hat kape. Eweikupte'en perup'i puo ei'atunik takaria wo eweikupte'en itote.

12 Yt atiky'esat i eipe ihainia'in akag wo eweikupte'en. I'ewyete yt naku i ihainia'in mu'e hat akag wo eweikupte'en. Po'og waku i'atumimu'eria wo hewaure ka'a kahato rakaria wo eweikupte'en.

13 Katupono sa'awy'i Tupana tunug ihainia ti irokirē haryporia. Ei'yianme mimi Ātau tutunug hawyi mana Ewa tutunug.

14 I'ewyte sa'awy'i mana Ewa ti ipun Tupana piat aināpin hap. Toi'aparap mi'i sa'awy'i ahiag ehay upi pote.

15 Mi'i pote toĩne'en mesup ehete mekewat Tupana ei'apiheg hap mekewat haty kahato hap eimēpyt tuwemoherep hap turan. Koitywy Iesui ti'atuehakyera'at teran yne eipe haryporia'in. Toiky'esat eipe tomiehakyera'at wuaria hawyi wo'oky'e haria hawyi we'eg kahato haria eipe hap toiky'esat are uito Pauru.

3

1 Timoteu uwe uwe ipotpap kahato Iesui mohey haria apykok hamo mi'i hat ti po'og wuat'i motpap kawiat ky'esat hat are. Aikotā hāpyk wo'omu'e hat ipotpap. Mi'i ti waku to'airo hawyi tutunug kuap hāpyk yn.

2 Ma'ato ewe'eg wo o mi'i wuat airo hap ete Timoteu katupono yne miit mikuap hāpyk yn nakat waku eti'airo. Wētup ok wywo yn ihary'i rakat eti'airo. Yt naku i eti'airo kowo'i kowo'i wanētup haria. Waku — Yt uipo hep i Tupana potpap hap ete e hat eti'airo. Ma'ato waku wy emi'airoria paa'e haria miit'in nāpin turanuat hanuaria te'eroypyhu'at. Waku irania'in — Wakuat yn nug haria mi'iria i'atu'e emi'airoria etiat. I'ewyte etikat o — Waku eweikupte'en ui'yat pe e hat waku eti'airo.

3 Yt naku i mahy se kuap hat i'ewyte marak'a yt naku i. Waku miit'in ete iperup'i kahato rakat wo'owese hap eti'airo. Yt naku i kare'en ky'esat hap kape yn iwanētup hat.

4 Waku wati'airo to'yat piaria po'oro perup'i tuwat hat. Waku imēpyt'in mimōtypot imēpyt'in

miehay mohey kahato. Mi'i haria yn waku eti'airo ei'apykok hanuaria wo.

⁵ Ma'ato yt toi'apykok kuap i toměpyt'in mi'i hap pote ti yt aicotã kuap i Tupana měpyt'in apykok kuap hamo pãi.

⁶ Pyno i'ewyte Iesui mohey pakup i haria ne'i yt naku i ai'apykok hamo ai'akag wo katupono meremo i te'eruwemowato teran hap kaipyi te'eruwema'at ne'i aicotã sa'awy'iwuat sese ahiag — Uito po'og e hat tuwema'at ne'i hap ewy ti Iesui mohey pakup i hat ne'i ai'apykok hamo.

⁷ Yt Iesui mohey haria yn i mimōtypot ma'ato yne miit'in mimōtypot eti'airo. Yne miit'in mimōtypot eti'airo pote yt wētup ok pupi i tuwemōti. Mi'i pote ahiag yt tima'at kuap i wy.

⁸ Timoteu waku eti'airo aipy'asetpiaria waku rakaria aipowyro hanuaria. Miit'in mimōtypot kahato yn waku eti'airo. Mahy u poity'i rakaria ne'i yt naku i eti'airo. Ahekat nuat ky'esat hap kape yn wanētup hat yt naku i ma'ato hegyi'at rakat yn waku.

⁹ Waku eti'airo yt waure'e hin i Iesui ehay tomi-moherep tepiat imohey hat mekewat tomikuap ok tã wakuat nug hat waku eti'airo.

¹⁰ Ma'ato wati'airo aheropat hanuaria hawyi waku wahã'ãg waku sio yt hap kuap hamo. Waku kahato ipotpap hap hawyi waku topyhu'at aheropat hamo ma'ato yt naku i ipotpap hawyi yt naku i.

¹¹ Ihary'i waku rakat yn waku. I'ewyte yt naku i ihary'i marak'a poity'i rakat ne'i. Waku ihary'i iwe'eg kahato rakat sehay pywuat piat yn ihay rakat.

12 Waku aheropat haria wētup kahato yn ihary'i. I'ewyte waku tosa'yru'in tosaki'yt'in to'yat piaria po'oro kuap kahato perup'i puo hat.

13 Uwe topyhu'at aipowyro wakuat motpap wuat mi'i hat ti aru topyhu'at wuat'i mimōtypot kahato rakano. Mi'i hawyi karāpe – Uito Aika'iwat Iesui mohey kahato hat i'atu'e aimu'e turan yt te'eruwemōti hin i irania'in wo'okyry'i hap pupi miit'in mimōtypot ko'i mi'iria pote.

14 Timoteu mesuwat uimiwan atipo'oro ewawi uhehat'at kahato haype. Mi'i tupono areto teran kahato ewawi uhehay ewywuat hamo.

15 Ma'ato yt areto i pote yt uhewyry kuap i ewawi pote meikowat uimiwan atipo'oro ewawi aikotā waku etunug itote hap kuap hamo. Mi'i uimiwan kaipyi waku eti'atunāpin itotiararia aikotā waku aiwo'owese haria wo watukupte'en aito Iesui mohey haria. Ta'i aito ti Tupana sa'yru'in wo Tupana saki'yt'in wo aito watukupte'en wētup piit yn aito Tupana yat apy'yha iūtikag ewywuat aito katupono Tupana ehay mohey haria aito.

16 Tupana mienoi Iesui etiat watikuap kahato ma'ato yt karāpe i watikuap yne yne. Tupana yn ikuap sese hat. Mi'i hawyi ikuap hat sese tuwemoherep ta'yn ahowawi. Mio tā to'e ahepe Iesui etiat – Meiū ti pywuat sese e. Mi'i Miit kape atipy piaria te'era'akasa yne. Mi'i ti imoherep ta'yn kat ywania puo kat ywania puo mi'i hap tuwemoherep ta'yn tehay wo. Mi'i hawyi ti i'atu kahato ra'yn imohey haria mesuwat yi tote. Mi'i hawyi Tupana tioto i ra'yn atipy kape i are uito Pauru.

4

¹ Pyno koitywy Tupana Pã'ãu to'e kahato ahepe — Meiüran ikahuro hamo ti aru wētup ok wētup ok waure'e imohey tepiat hap ete. Mi'i hawyi ti aru mǎ'ãu sa'ag miat ta'atuma'at hap upi i ra'yn te'eropyhu'at. I'ewyte ahiag ko'i ehay enoi hap upi i ra'yn te'eropyhu'at e Tupana ahepe.

² Mekewat e'at pe ahiag ko'i eso eso hap upi pywo i'atu'e ahiag eso hap ete. Mi'i tã e haria heso heso rakaria aima'at'i ma'at'i hanuaria. Yt ta'atuenoi teran hin i sehay pywuat ta'atukuap sehay pywuat pytkai. Sa'awy'i i'atuwanētup hawe sehay toĩne'en — Ehenoi ro pywo rat e hap toĩne'en ma'ato koitywy yt kat i ra'yn i'atukai i'atuwewāi hap katu-pono ti ta'atuhep ta'yn mekewat i'e hap ta'atuwenāpin hap te'eruanētup hawiat. Koitywy yt kat i i'atuwemōti hap ta'atu'eso atu'eso hamo.

³ — Yt naku i ehary'i e'aito i'atu'e sa'ag. Yt naku i mi'u watu'u yne i'atu'e sa'ag. Yt ta'atukuap i aikotã Tupana tunug yne mi'u mesuwat yi tote aimi'u wo. Toiky'esat waku ai'e popuo i'u hap. Iminug ko'i tomohey haria poi hap tutunug tehay pywuat mohey haria mowepit hamo tutunug kat ko'i kat ko'i som.

⁴ Yne Tupana minug mi'u ko'i wakuat no tukup-te'en. — Eminug yt naku i yt wato'e kuap i Tupana pe. Wakuat yn tutunug mi'i tupono — Waku kahato emiium Tupana. Urumowepit kahato En waku wato'e i'u hap e'yianmete watuwehum.

⁵ Katupono sa'awy'i Tupana to'e — Waku yne emi'u wo e. Mi'i tupono mesup ti aito waku ai'e Tupana pe rokirẽ watenuk. Mi'i tupono yne waku watu'u Tupana miium aimi'u wuat.

⁶ Pyno mesuwat enãpin hamo eti'atumu'e ro Iesui mohey haria Timoteu. Eti'atumu'e hãpyk kahato pote ti aru erepyhu'at Aipotypot Iesui eropat kahato hano. I'ewyte etikuap kahato ra'yn uhepiat imohey hap i'ewyte sehay pywuat sese etiat etikuap ta'yn. Mi'i tupono atiky'esat po'og po'og eremu'e hap mi'i etiano.

⁷ Ipoty kahato ti sehay yt Tupana mienoi kaipywiat i yt Tupana e hap ewywuat hin i. Mi'i tupono waku waure wo mi'i hap ko'i kai. Yt kan hamo i watopotmu'e mi'i hap ko'i ete. Ta'i po'og waku wato'omoesaika kahato Tupana e hamo Ipã'ãu wo miit'in e hap ko'i kai.

⁸ Waku aiwesaika saika hap aipiit moheg hamo are ma'ato po'og waku wuat'i kai watuwesaika saika Tupana Pã'ãu e hap nug hamo. Katupono imiky'esat ewy watunug mote ipakup takano watoĩne'en mesuwe. I'ewyte aiku'uro hap e'at pe wuat'i e'at pe aikai Tupana.

⁹ Pyno Timoteu ahenoi teran epe sehay pywuat sese aimimohey aipy'a piat hap – Tupana ti wuat'i e'at piat ieĩne'en hat toĩne'en. I'ewyte wuat'i miit'in ehakyera'at teran hat Tupana.

¹⁰ Wuat'i tomohey haria Ehakyera'at hat Mi'i are ti epe pãi. Mi'i ti aimiekatup sese. Mi'i kape yn watuwepotpap watuweso'opot waku.

¹¹ Mio tã e hamo eti'atumu'e at ka'ap yne o miit'in.

¹² En ni kurum iwasu te. — Uruewat'yp ne'i wyti en i'atu'e epe itote ma'ato o ereĩne'en i'atupy'asetpe waku kahato rakano i'atuehamo ihay hãpyk kahato rakano hãpyk kahato wo'oky'e hano ereĩne'en. Iesui mohey sese hano ereĩne'en. Yt

wētup i o sa'ag etunug i'atuwo'okyry'i hamo. Mi'i tã ereĩne'en mote yt uwe i itotiaria emohit kuap nagnia emimu'eria i'atuewat'yp ne'i en mytkai.

¹³ Meiũran ti aru areto ewawi Timoteu ma'ato put'ok'are itote hap kape waku yt ewēpohep tei'o mekewat Tupana miwan miat mowēpap wa'a-tunug haria piat hap ete. Mi'i hawyi kat e hap kat e hap o etimoherep i'atuepe mekewat Tupana miwan miat mowēpap hap. I'ewyte waku Tupana ehay mohey hamo kahato ereĩne'en.

¹⁴ Sa'awy'i Tupana tum epe tesaika hap topot-pap nug hamuat tutum epe sa'awy'i. Mi'i tupono yt waure wo tei'o mekewat miium kai ma'ato waku etimoherep kahato hesaika hap miit'in me. Sa'awy'i Tupana ehay moherep haria te'ero'e epe — Tupana mi'airo en i'atu'e. I'ewyte Iesui mohey haria akag ko'i te'eruweponug e'akag ete — Tupana potpap nug hat en ta'atu'e haype. Mi'i tupono waku etimoherep kahato hesaika hap imiium epiat miit'in me.

¹⁵ Timoteu waku mesup ui'e hap sepap kahato hano ereĩne'en. Mi'i pote ti aru wuat'i seha'at haria — Pywo Timoteu tuwemotag kahato Tupana emiit no i'atu'e.

¹⁶ Ewe'eg wo o Timoteu koran ti itu erema'at ne'i. I'ewyte ewe'eg wo o emienoi Tupana ehay mienoi aparap hap pupi. Mi'i tã etunug at ka'ap pote ti aru ehakyera'at Tupana emimu'eria wywo are uito Pauru.

5

¹ Karãpe wētup ok e'yian ti'aparap Tupana pe pote yt ehoiro'i hoiro'i tei'o mi'i miit ete. Yt naku

i watimohit ase'i'i ko'i hary ko'i e. Ma'ato waku perup'i puo watinãpin aimimõtypot ko'i waku — Papai Mamai yt naku i mi'i tã watunug aito waku wato'e perup'i puo i'atuky'e hap wywo iporo pote.

² Mi'i hawyĩ karãpe e'yian haryporia kawiat ti'aparap Tupana pe pote waku eti'atunãpin perup'i puo. — Mamai ere'e popuo imõtypot haype. Ma'ato irania'in makuptiaria ti'aparap Tupana pe pote waku eti'atunãpin perup'i puo Uheinyt ere'e popuo yt i'atuky'esat popuo i.

³ Waku hiwuria sese watipowyro he'aito ku'uro rakaria yt imēpyt i te turanuāt iku'uro he'aito rakat yt hemiariru i te rakat.

⁴ Waku hiwuria mēpyt'in me hemiariru'in me ere'e — Eweimõẽ ro eity'in me eehary'in me. Eweha'up nug o eimotag hap Tupana miky'esat ewy ere'e o hiwu mēpyt'in me hiwu emiariru'in me.

⁵ Ma'ato tukupte'en hiwu sese ko'i yt uwe i mipowyro ko'i Tupana mohey haria ta'atuhētup kahato Tupana kape ihot'ok puo wātym mo — Uruieĩne'en hap mi'u sokpe etum o uruepe i'atu'e.

⁶ Ma'ato hiwu tomiky'esat sa'ag nug hat iku'uro rakat ewywuāt toĩne'en Tupana wanētup hawe. Ipiit ihãite rakat wen ma'ato yt iwe'eg i rakat pote.

⁷ Timoteu eti'atunãpin o hiwuria mēpyt'in hiwuria emiariru'in aikotã uimienoi ewy. Mesuwat ewy ta'atunug mote yt uwe i te'eruwekyry'i kuap Iesui mohey haria ete.

⁸ Ma'ato toĩne'en wētup ok eipy'aset pe — Yt atipowyro teran i ui'ywot uity uimēpyt'in e hat mi'i hat wyti ipun ne'i ra'yn Iesui mohey hap sese. Mi'i hawyĩ topyhu'at po'og yt naku i Tupana ehay pun

haria kai.

⁹ Timoteu waku watipowyro hiwu iporo rakat 60 anu ieĩne'en hat he'aito wētup ok wywuwat yn ieĩne'en hat mi'i rokirē wuat he'aito ku'uro rakat. Mi'iria eti'atuset pehik i'ewywuaria wywo Iesui mohey haria miium Tupana piat kaipywiat i'atuieĩne'en hamo.

¹⁰ — Wakuap yn nug hat meiē hiwu i'atu'e irania'in hap upi watikuap wakuat hiwu. — Sa'awy'i tomēpyt'in erohik kahato hat i'atu'e. Meiē — Ereke ro ui'yat pe e hat wuat'i piat hat meiē i'atu'e hap upi watikuap wakuat hiwu. — Tupana emiit ho'opot haria powyro kahato hat meiū i'atu'e ihaky'e'i rakaria eropat hat meiū wuat'i e'at piat waku yn hap nug hat meiū i'atu'e hap upi watikuap uwe wakuat hiwu. Mi'i wahet-pehik kuap Tupana mohey haria miium kaipywiat ieĩne'en hamo.

¹¹ Ma'ato yt etipehik tei'o hiwu ipakup te rakaria mekewat Tupana mohey haria miium kaipywiat gupte'en haria set kape katupono mi'i meiūran ipakup te rakaria ti iky'esat re i i'atue'aito hap i ra'yn. Ta'atuwaure ra'yn Aika'iwat Iesui wētup ta'atue'aito i ra'yn ky'esat hap ky'ewi. Yt iwe'eg i rakaria wo tukupte'en.

¹² — Uito ti aru yt karāmuo i ra'yn uhe'aito an i'atu'e pytkai. Iesui kape yn na'yn ti aru uipotpap ta'atu'e pytkai hiwu ipakup takaria meiūran ta'atuky'esat i ra'yn ihainia hawyi meremo ta'atuwaure sa'awy'iwuwat ta'atuehay.

¹³ Mi'i hawyi irania'in tuwemohapap kahato aiperup hap ete sat'i sat'i getap ko'i upi ne'i. Mi'i hap kaipyi tuwemohapap wo'okuasa kuasa i hap

ete. Aiwu'uka hap ne'i enoi enoi hap ete. Wo'oma'at'i ma'at'i hap ete yn ihay. Wemōti hap sehay sa'ag yt watikuap teran i rakat ta'atuhu'at.

¹⁴ Mi'i tupono atiky'esat — Waku e'aito i ro wato'e ipakup te rakaria hiwu pe. E'aito pakup i ra'yn hawyi waku emēpyt'in hawyi mono eti'atueropat e'yat pe waku ere'e. Waku pe tukupte'en hiwuria Iesui mohey haria pote ti aru yt i'atuehay sa'ag kuap i ahewanīkaptia imohey ahepiat hap ete.

¹⁵ I'ewyte tukupte'en irania'in hiwuria sa'awy'ite Iesui mohey haria mi'iria wen ma'ato koitywy ahiagnia akag Satanai ehay upiat myhu'at haria mi'iria.

¹⁶ Ehenoi irania'in haryporia'in me ihainia'in me Iesui mohey haria pe — Toĩ wētup ok e'yat pe hiwu mi'i pote waku eweipowyro eweipoi meke-wat e'yat piat hiwu ere'e o. Yt eweweipo'oro tei'o e'yatypiat hiwu Iesui mohey haria miium wuat ipoi hamo katupono ti typy'i kahato hiwuria yt uwe i mipowyro ko'i. Waku wati'atupowyro kahato hiwuria yt uwe i mipowyro ko'i ere'e o Timoteu Iesui mohey haria pe.

¹⁷ Timoteu waku wati'atupowyro kahato Iesui mohey haria akag ko'i sa'up mo. Mi'iria ti i'atupotpap kahato po'og irania'in kai aimu'e kahato Tupana ehay mohey hap ete pote waku watum po'og sa'up mi'iria pe. Typy ok miit potpap hap sa'up ewy waku watum.

¹⁸ Katupono sa'awy'i Tupana to'e miwan me — Wāi yt eweikytyt tei'o eihū wewato ahup ipotpap awati eha'ok hap etiat turan. Waku tenuk totpotpap popuo e Tupana sa'awy'i. I'ewyte ewetum o

eheropat haria pe i'atuwepotpap hap ewy sa'up atiky'esat e Tupana. Mi'i hap ewy waku sa'up watum ipotpap Tupana ehay etiat aimu'e haria pe.

¹⁹ Timoteu waku wahenoi Iesui mohey haria pe — Yt ewei'atuehay mohey tei'o meremo aimu'e haria kuasa hap ete ai'akag kuasa hap ko'i ete. Ma'ato waku hepamo apowato'e ikuap sese haria pe akasa sese haria pe tyy ok mye'ym ok pe hap ewy.

²⁰ Ma'ato ai'akag ti'aparap pywo pote waku watināpin wahewāi wuat'i ehamo. Mi'i hap watunug pote irania'in te'eroken'ē i'ewywuat sa'ag nug hap pupi.

²¹ Timoteu etunug no haty wo yne yne enāpin hap uhapiat hap ewy. Eti'atunāpin ui'ewy yne itotiarua to'ewy'ewy. E'yian pupi o yt ereken'ē tei'o e'ywania pupi i'atunāpin hamo. Ewy ok sese pupi i'ewyte yt ereken'ē tei'o ināpin hamo ma'ato waku torania eti'atunāpin perup'i puo. Woronāpin Tupana ehamo Iesui ehamo i'ewyte atipy piaria wakuaria ehamo woronāpin uha'yru.

²² Yt naku i ai'akag wanuarua wati'atu'airo meremo Timoteu aimu'e sese hanuarua are.

Karāpe irania'in ahā'āg sa'ag nug hamo waku — Wāi yt atunug neran i wato'e. I'ewyte waku ereīne'en pya sa'ag nug hap kai are.

²³ Timoteu yt naku i kahato ereīne'en i'ahu kahato ime'en ete rakano. Waku mohag Uwa hy etu'u eme'en mog hamo. Yt naku i y'y yn etu'u are.

²⁴ Tukupte'en yt nakuat i nug haria yne piat heremo rakaria. Mi'i haria pe — Yt nakuaria i sese wato'e. Tupana mi'apiheg wuarua wato'e. I'ewyte irania'in minug sa'ag yt heremo i rakaria

tukupte'en. Mi'iria ti yt watikuap i sio waku sio yt wato'e kuap i ma'ato put'ok'e ra'yn i'atuminug sa'ag moherep hap e'at pe Tupana tomoherep yne aru yt heremo i rakat aiminug sa'ag.

²⁵ I'ewyte tukupte'en waku nug haria yne piat heremo rakaria. I'ewyte tukupte'en mig'i wuat wakuap nug haria ma'ato meiŭran heremo yne i'atuminug wakuap ko'i Tupana tomoherep mi'i hap ko'i are Uito Pauru.

6

¹ Timoteu mio tã ere'e ro Iesui mohey haria pe semiit'in me wo'o'eropat haria pe — Uiwyría'in waku wati'atumōtypot kahato aipo'oro haria aika'iwaria ere. Mi'i tã watunug mot'i pote ti aru ahehay wo aipotpap ete meiŭran yt te'eruwekyry'i hin i Ahetupana ete ihay aiwē piat hap ete pãi ere o.

² Aipo'oro hat Aika'iwat Iesui mohey hat pote waku watimōtypot po'og aipotpap kahato hap upi katupono aheyke'et ewy topyhu'at Iesui mohey hap ete aimimohey ewywuat hat pote. Mi'i pote ere'e i — Wētup yn aipotpap Aika'iwat aito pote yt naku i watihaymoweuka'i aika'iwat mesuwarotiat Iesui mohey hat pote. Waku wati'atuky'e aikotã aheyke'et ewy pãi ere wo'o'eropat haria Iesui mohey haria pe. Mi'i e hap eti'atumu'e kahato o emimu'eria pe Timoteu.

³ Tukupte'en ti itote irania'in wo'omu'e haria wētup sehay wuat haria yt Aika'iwat Aipotypot Iesui etiat hin haria i yt uimienoi Iesui etiat yt ewywuat haria i. Ta'i yt pywo pe hin i i'atumienoi.

⁴ Mi'iria ti – Uruto po'og uruikuap irania'in kai e haria yt ta'atukuap i kahato pytkai tu'uka yn sehay wo pytkai. Kat e hap kat e hap sehay hit ete tu'uka teran to'ope. Mi'i hap kaipyi to'oeha'y-wywi yn to'ope. Ta'atupat'ok pat'ok Iesui mohey haria tu'uka sehay wuat haype. To'omohit mohit kahato to'ope ta'atuehay wo. – Yt naku i mi'i miit i'atu'e yn to'ope. Waku mi'i haria yt eweiwesat i tu'uka teran eiwywo turan ma'ato yt ewetunug nei'o mi'i haria ehewanĭkap mo ma'ato eweiky'e mi'iria tu'uka teran pytkai are.

⁵ I'atuwanĕtup hap yt toto kuap i. Sehay wakuat yt kat i i'atuwanĕtup hawe. Mi'i pote tu'uka yn hap toĭne'en i'atuehay kaipyi i'atuwanĕtup hawyi. – Iesui atimohey hawyi hekat rakano areĭne'en i'atu'e te'eruwepe yt mi'i tã hin i pytkai i.

⁶ Uwe uwe iwepit Tupana miky'esat nug hap ete sio yt kat i tekat pytkai mi'i hat toĭne'en hekat kahato rakano Tupana wanĕtup hawe.

⁷ Pyno apo'are kat ko'i ai'ywãĩ turan waterut ahekare'en aipo hit pe. Pywo pe ti yt kat i waterut aipo pe. I'ewyte aiku'uro turan kat som apo watioto kuap. Yt kat kuap i wy.

⁸ Toĩ aimi'u ahesokpe aikosap hamuat i wyti pote ti waku ra'yn ahete waku wato'e aiwo'ope.

⁹ Ma'ato hekat kahato teran rakaria ti aru hewo hamuat ahiag ewamiri pe tominug sa'ag wywo ahiag esuki pe. Tominug sa'ag kaipyi i'atuewo kahato aria kape yt iwe'eg i hap kaipyi ta'atumi-ky'esat sa'ag upi. Mi'i kape miit'in i'atuewo kahato aria kape hekat kahato teran rakaria.

¹⁰ Timoteu aima'at sese hap ne'i ti uhekat iwato sese hap ky'e hap. Mio tã watuwanĕtup hap

kaipyi ti tut aikutã watunug sa'ag ahekat watipuẽti hamuat. Tukupte'en irania'in Iesui mohey haria sa'awy'iwuat haria ma'ato mio mi'i haria ti'atoiat ra'yn imohey hap ta'atuepiat hap ta'atukat hap ete yn te'eruwemohey. Yt i'atuwepit hin i ra'yn mi'iria. Koitywy i'atu'arot hap yn na'yn i'atuete. Yt te'eruwehum kuap i ta'atuekat kahato pytkai.

¹¹ Ma'ato aito ti Tupana emiit'in sese aito mi'i tupono waku yt watiky'esat i mekewat uhekat po'og hap — Ati'atuky'esat e hap. Po'og waku watiky'esat hãpyk kahato Tupana wywuat waku rakat. Tupana ky'e hap po'og waku imohey hap po'og waku aiwo'oky'e hap po'og waku. — Atimohey pot'i Iesui aru aho'opot kahato pytkai ai'e hap yn waku aiwanẽtup hawe aiweperup'i hamuat hap kat hap yn aiwanẽtup hawe aito Tupana emiit'in hap ewy.

¹² Karãpe wateput yn hawyi meiũran watuwe-pokuap kahato mi'i hap ete. Mi'i hawyi put'okwato'e irania'in e'yanmete. Mi'i hap ewy waku watoĩne'en Tupana mohey hap ete. Meiũran put'okwato'e Tupana ete wuat'i e'at piat aheĩne'en iwywuat hap tote. Mi'i hamuat kape ha'awytepyite aikaykay karãpe — Woromohey En Iesui ere tope haty wo wuat'i Iesui mohey haria ehamo turan.

¹³ Koitywy woropo'oro en Timoteu etunug yne ro epo'oro hap ko'i Iesui mienoi ko'i.

¹⁴ Mi'i hap upi ereĩne'en pote ti aru yt kat i sa'ag ekai topyhu'at Iesui e hap yn nug hamo ereĩne'en mote. Ma'ato irania'in wo'omu'e miit'in kaipywiat hap etiwaure yne yt Iesui mienoi ewywuat i. Waku yne epo'oro hap ko'i etunug yne Aika-

'iwat aimiekatup put'ok'e hap kape. Mi'i hap nug hamo woropo'oro Tupana ehamo i'ewyte Aika'iwat Aipotypot Iesui ehamo Wuat'i Miit'in Moieĩne'en hat ehamo. Sa'awy'i Aika'iwat Iesui yt token'ẽ hin i morekuat Pũsiu Piratu pupi ma'ato tohenoi kahato pywuat sese sehay. Mi'i hap ewy o ereĩne'en Timoteu.

¹⁵ Meiũran ti aru Iesui Tupana tipo'oro i tepiat iky'esat hap e'at pe toipo'oro i ra'yn. Waku kahato Iesui mi'i yn ni Wuat'i Miit'in Porekuat no. Mi'i ti morekuaria Porekuat i'ewyte wuat'i ka'iwat Ka'iwat. Waku kahato Iesui.

¹⁶ Aito ti yne iku'uro rakat nuaria aito ma'ato Iesui ti wuat'i e'at piat ieĩne'en sese hanuat ra'yn teiam hẽtyhot kahato rakat pe. Yt uwe i teha'at kuap howawi. Yt uwe i tokosap kuap heiam hẽtyhot rakat kape. Yt uwe i teha'at kuap mesuwarotiat teha wo. Aheha yt put'ok'e i ai'akasa hamo. Pyno to'iro Iesui watimõtypot katupono wuat'i kawiat hesaika rakat Mi'i. Wuat'i e'at piat ieĩne'en hat mi'i. Mi'i tupono waku watimõtypot Mi'i.

¹⁷ Pyno tukupte'en Iesui mohey haria aipy'a-setpe hekat rakaria. Waku mi'iria pe ere'e — Ewei'atoiat ro — Uito po'og wakuat irania'in kai eiwanẽtup hap ere'e o. I'ewyte yt ehekare'en ne'i tei'o eweimohey ma'ato Tupana yn o eweimohey ere katupono ehekat yt eheĩne'en mot'i hamuat hin i ma'ato Tupana hegyi'at kahato tutum kahato ahepe wuat'i aimowepit kahato hamuat ere o.

¹⁸ Wakuap nug haria wo o eweikupte'en ere'e. Waku eipotpap kahato wakuap nug hap ko'i ete yn. Hegyi'at rakaria wo o eweikupte'en

ere. Yt hekat i rakaria tukupte'en eimikuap pote eweimõ'ẽ mi'iria pe ehekat ere o hekat rakaria pe Iesui mohey haria pe.

¹⁹ Ta'atunug ta'atunãpin epiat hap pote ti aru hekat rakaria wo sese tukupte'en atipy pe.

²⁰ Timoteu waku etopag yne mesuwat ui'e hap ewanẽtup hawe. Mesuwat uimiwan waku iheg me epy'a pe. Tukupte'en ti sehay wuat — To'iro watu'uka e haria ma'ato yt eti'atuwesat rei'o mi'iria. Tupana etiat i'atuehay sa'ag hap kape o yt ewaure ka'a tei'o. — Uruto po'og uruikuap uruwanẽtup hawe i'atu'e ahepe yt ta'atuwe'eg i haype. Pyno yt erewanẽtup mot'i tei'o i'atuehay kape.

²¹ I'atuehay — Uito po'og i'atu'e hap i'atuma'at hamo topyhu'at. Tupana mohey hap ta'atu'atoiat ra'yn aikotã mu'ap watiwaure hawyi aho'owasat hap ewy. Pyno ahẽtup kahato Tupana pe — Tupana eti'atupoityro Timoteu'in torania itotiarua gupte'en haria are'e ahẽtup. Pyno toran na'yn.

Uito ti Pauru

Tupana Ehay Satere Mawe Pusupuo
New Testament in Sateré-Mawé (BR:mav:Sateré-Mawé)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sateré-Mawé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Sateré-Mawé [mav], Brazil

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Sateré-Mawé

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

86691f85-c501-5f1f-949e-903f2bbf9ae7